

Đề xuất xây dựng hệ thống thông tin thị trường lao động hiện đại, thống nhất toàn quốc

16:16 05/10/2025

Bộ Nội vụ đang lấy ý kiến dự thảo Nghị định quy định chi tiết một số điều của Luật Việc làm 2025, nhằm xây dựng hệ thống đăng ký lao động và thông tin thị trường lao động hiện đại, thống nhất từ Trung ương đến địa phương, tăng cường kết nối dữ liệu quốc gia phục vụ dự báo, hoạch định và điều hành chính sách lao động – việc làm.

Ảnh minh họa. (Nguồn: chinhphu.vn)

Theo Bộ Nội vụ, công tác quản lý lao động hiện nay còn nhiều hạn chế, đặc biệt là với nhóm lao động khu vực phi chính thức. Cả nước có khoảng 53 triệu người trong lực lượng lao động, nhưng chỉ 19 triệu người đang tham gia bảo hiểm xã hội. Hơn 63% người lao động hiện làm việc trong khu vực phi chính thức, chưa được quản lý, thống kê đầy đủ.

Thời gian qua, Bộ Nội vụ đã phối hợp với Bộ Công an thu thập dữ liệu việc làm của hơn 42 triệu người, xác thực với Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư theo Đề

án 06 của Chính phủ. Tuy nhiên, hoạt động mới dừng ở mức thu thập, chưa hình thành cơ chế đăng ký và cập nhật chủ động gắn với từng người lao động.

Bộ Nội vụ cho rằng, việc đăng ký lao động bắt buộc sẽ giúp quản lý chính xác nguồn nhân lực, làm cơ sở xây dựng chính sách việc làm, giáo dục – đào tạo, an sinh xã hội và kịp thời hỗ trợ người lao động gặp khó khăn. Đồng thời, kết nối cơ sở dữ liệu lao động với các hệ thống quốc gia về dân cư, bảo hiểm, giáo dục... sẽ tạo đột phá trong quản lý nhà nước, tăng tính minh bạch, công khai và phục vụ tốt hơn người dân, doanh nghiệp.

Luật Việc làm 2013 mới chỉ quy định nội dung thu thập thông tin thị trường lao động, chưa có hệ thống thông tin thống nhất, dẫn đến dữ liệu phân tán, thiếu kết nối và trùng lặp. Các nguồn dữ liệu hiện nay đến từ nhiều kênh khác nhau như bảo hiểm xã hội, giáo dục nghề nghiệp, doanh nghiệp, điều tra mẫu... nhưng thiếu chuẩn kỹ thuật và chưa tích hợp thành hệ thống tập trung, gây khó khăn cho phân tích, dự báo và hoạch định chính sách.

Dự thảo Nghị định gồm 4 chương, 29 điều, đặt mục tiêu thiết lập cơ chế pháp lý cho việc đăng ký lao động và vận hành hệ thống thông tin thị trường lao động hiện đại. Văn bản cũng thể chế hóa tinh thần của Nghị quyết số 57-NQ/TW về phát triển khoa học – công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; cùng Nghị quyết 42-NQ/TW về xây dựng cơ sở dữ liệu lao động – việc làm.

Theo dự thảo, mỗi người lao động sẽ có hồ sơ đăng ký điện tử, được cập nhật, điều chỉnh thông tin định kỳ để bảo đảm dữ liệu “Đúng – Đủ – Sạch – Sống”. Hai thủ tục hành chính chính gồm đăng ký mới và điều chỉnh thông tin lao động, được thiết kế đơn giản hóa, thực hiện trực tuyến qua Cổng Dịch vụ công quốc gia, VNeID hoặc Sàn giao dịch việc làm quốc gia.

Người lao động đang tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc sẽ đăng ký thông qua người sử dụng lao động, trong khi người lao động tự do có thể kê khai trực tuyến hoặc đến trung tâm hành chính công, trung tâm dịch vụ việc làm để được hỗ trợ đăng ký.

Dự thảo cũng quy định rõ trách nhiệm, phân cấp và phân quyền giữa các cấp chính quyền trong quản lý lao động, bảo đảm rút ngắn thủ tục, giảm chi phí tuân thủ cho doanh nghiệp, đồng thời lấy sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp làm trọng tâm phục vụ.

Bộ Nội vụ đề xuất 2 mốc triển khai: Từ 1/7/2026 áp dụng cho người lao động tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc, và từ 1/1/2027 áp dụng cho người lao động có việc làm khác hoặc đang tìm việc.

Việc hình thành hệ thống đăng ký lao động và thông tin thị trường lao động thống nhất không chỉ giúp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, mà còn bảo đảm quyền tiếp cận chính sách, việc làm và an sinh xã hội cho mọi người lao động trong kỷ nguyên chuyển đổi số.

Hậu Thạch